No. 87 1837

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk Nieuws- Blad.

Woensdag 12 April.

PUBLICATIE.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD *BREDA*, in aanmerking nemende, dat de redenen om welke het losloopen der HONDEN is verboden geworden, hebben opgehouden te bestaan.

Brengen mitsdien bij deze ter kennisse van de daarbij belanghebbende Ingezetenen, dat gemeld verbod op heden is ingetrokken en alzoo de deswegens gedane Publicatie van den 15. Maart 1837 wordt gesteld buiten verder effect.

BREDA, den 10. April 1837.

DE ROY, vt.
Ter ordonnantie van dezelven,
De Secretaris der stad,
H. W. SCHAUIKES.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 9den April.

De ministeriele crisis schijnt thans zoo ver gevorderd, dat men de kern heeft tot een ministerie en onderling over de hoofdgrondslagen is overeengekomen. Na zich tot de heeren *Broglie*, *Passy* en *Thiers* te hebben gewend, bij de beide laatste met gunstig gevolg, heeft de maarschalk *Soult* ook bij den graaf *Montalivet* aanzoek gedaan, doch deze schijnt, even als voor eenige dagen, bezwaar te vinden in de intrekking van de wet op de apanages, welke intrekking of ten minste omzetting, tot het stelsel der nieuwe kabinetsleden behoort. Hoe dit zij, de genoemde heeren: *Soult*, *Passy*, en *Thiers*, waarbij de heer *Humann* zich aangesloten heeft, zijn heden morgen op de Tuilerien bijeengekomen, om de grondslagen van hun politiek programma vast te stellen en dit den Koning voor te dragen, waarna men tot de aanvulling van het overig ministerieel personeel zoude overgaan. Omtrent die grondslagen [illegible] alleen, aan aanleiding van de staatkundige gevoelens der hoofdpersonen op, dat zij sullen bestaan in de intrekking der beide beteugelingswetten door het nog bestaand kabinet voorgedragen; in de wijziging der apanage-wet, in nieuwe maatregelen omtrent Spanje en in eene staatkundige amnestie. Of de Koning en met de gezegde combinatie, en met de gestelde voorwaarden zal te vreden zijn, blijft nog de vraag. Het *Journal des Débats* schijnt aan beide te twijfelen, wanneer hij zich, bij de overname van hetgeen de andere bladen al zeggen omtrent het project-ministerie, in dezer voege uitlaat:

» Wij voor ons, wij weigeren er geloof aan, dat lieden van ernstigen stempel en die niet alle gezond verstand verloren hebben, bij de tegenwoordige meerderheid in de kamer, den Koning een stelsel zouden hebben durven voorstellen, hetwelk, naar hetgeen ons van dat programma is verhaald, eene geheele vaarwelzegging zou bevatten van het, sedert zes jaren, met zoo veel standvastigheid gevolgd stelsel.”

Volgens de bladen, zou het ministerie in den hier bedoelden geest, dan nagenoeg als volgt zamengesteld zijn: de maarschalk *Soult*, président en minister van oorlog; *Thiers*, voor de buitenlandsche zaken; *Humann*, finantien; *Montalivet*, binnenlandsche zaken; *Passy*, koophandel en openbare werken; *Martin*, du Nord, justitie; *Rosamel*, marine; *de Salvandy*, openbaar onderwijs.

— Het gerucht dat de hertog *van Bordeaux* plotselijk Görtz had verlaten, om zich naar het legerkamp van don *Carlos* te begeven, heeft zich met snelheid door geheel Parijs verbreid. De *Gazette de France* geeft daarop gisteren avond een berigt, dat de hertog zich te Aquilea, eene stad van het koningrijk Illirije, niet ver van de Adriatische zee, op 23 uren afstands van Venetie, ophield, om daar, tot zijn onderrigt, opgravingen van de oude stad te laten doen. Dit klinkt zeker zonderling. Het geeft dan heden middag eene andere lezing, hoofdzakelijk behelzende, dat de hertog met der daad naar de stad Aquilea was gereisd, met voornemen om zich er naar de spaansche kust in te schepen, maar dat hij aldaar tijdingen uit het hoofdkwartier van don *Carlos* had bekomen, die hem niet aangemoedigd hadden de reis voort te zetten; derhalve was hij naar Görtz teruggekeerd, en reeds had het gouvernement van zijne terugkomst bij zijne familie de zekerheid bekomen. Merkwaardig in deze zaak is het, dat het gerucht van de reis des jongen hertogs ook te Modena geloopen heeft.

— Men spreekt van eenige bedenkingen die de redactie van het huwelijkskontrakt des hertogs *van Orleans* met de Prinses van Mecklenburg, te Berlijn en Schwerin zou hebben ontmoet, en die tot de zending van een courrier herwaarts hadden aanleiding gegeven.

— Men verneemt dat van al de personen die wegens de zaak van *Champion* in den aanvang gearresteerd werden, zich er nog drie in verzekerde bewaring bevinden, te weten: zekere *Cannes*, *Mathis* en *Aupetit*, welke in *Champions* ontwerp ernstig zouden betrokken zijn.

— De heer *Sauzet*, onlangs van een bezoek te Lijon, in de hoofdstad teruggekomen, dringt sedert ernstig bij zijne medeleden van de kamer van afgevaardigden aan, op de noodzakelijkheid om ten behoeve der arbeidende klasse te Lijon in de bres te springen, aangezien hun ongelukkige toestand ligt betreurenswaardige gevolgen voor de algemeene rust konde hebben. Vele gedeputeerden zegt men dan ook geneigd, om eene ondersteuning speciaal voor Lijon te stemmen.

— Het pauselijke gouvernement heeft eene leening met het huis *Torlonia* van een millioen scudi's, tegen 5 pCt. interest en tegen den koers van 92½ gesloten.

— De gewone berigten uit Madrid gaan tot den 1sten April. In de cortes is de heer *Mendizabal* op de vroeger bepaalde gedwongene leening van 200 millioen, welke tot heden slechts ten deele is kunnen uitgevoerd worden, teruggekomen, en heeft een nieuw plan voorgedragen, om het ontbrekende, ter voorziening in den nood der schatkist, binnen te krijgen. Van de 200 millioen zijn, volgens de verklaring van den minister zelven naauwelijks 70 millioen realen, iets meer dan 17 millioen fr., werkelijk ontvangen, zoodat er nog 130 millioen zou moeten opgebragt worden.

Ontevredenheid, gisting en armoede blijven steeds in de spaansche hoofdstad heerschende. Men komt er thans rond vooruit, dat de gecombineerde bewegingen der drie legerbevelhebbers in het noorde van Spanje haar doel geheel gemist hebben en twee derzelve zelfs met verlies in hunne kantonnementsplaatsen zijn teruggekeerd.

De kleine kolonnen die last hebben de benden karlisten in de provincien te vervolgen, hadden hier en daar in den laatsten tijd wel [illegible] die zoogenaamde overwinningen op, daar de geslagen en verstrooide benden even spoedig elders weer vereenigd waren en men zoodoende nimmer van haar ontslagen raakte. *Cabrera* of zijne onderbevelhebbers hielden thans, op den grooten weg van Alicante naar Madrid, Chinchella, Albacete, Geneta, bezet. Zoo zijne troepen slecht georganiseerd waren, waren ook zijne tegenstanders weinig beter; zijnde het overschot van het leger van Arragon, dat sedert lang schier van alles is ontbloot.

Bij dien in zoo vele opzigten jammerlijken staat van zaken, is men steeds voor nieuwe revolutionnaire bewegingen beducht; vooral is, ter zake van het geldgebrek en de geweigerde betalingen, de haat tegen *Mendizabal* algemeen.

Men sprak weêr van onderhandelingen, in stilte gevoerd, om aan *Evans* het opperbevel over het geheele noorderleger toe te vertrouwen.

Van de grenzen hoort men niets bijzonders. Den 5den is in het bruggenhoofd van Behobie, niet ver van het kruidmagazijn, brand ontstaan, die een oogenblik voor eene algemeene ontploffing deed vreezen.

— Heden, wegens den Zondag, geen fondsen-koers.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 7den April.

Uit Berlijn schrijft men:

» De waarde onzer berlijnsche Pharmacopoea wordt hoe langer hoe meer buitenslands erkend. De russische regering heeft haar onlangs bij haar nieuw règlement voor de apotheken aangenomen. De blijvende verdienste van dit werk bestaat daarin dat om de zes of acht jaren eene nieuwe druk van hetzelve verschijnt, waarin men van alle vorderingen der geneeskunde partij trekt.”

— Van Gotha wordt gemeld dat den 1sten April Z. D. de regerende hertog met zijne beide zonen die residentie zoude verlaten om zich voor eene week naar Koburg te begeven en vervolgens een bezoek bij de vorstelijke pruissische familie te Berlijn af te leggen. Daarna zullen de genoemde jonge prinsen zich regtstreeks naar de hoogeschool te Bonn begeven. — De Hertogin wordt door ongesteldheid verhinderd de reis naar Koburg en Berlijn mede te maken.

— De groot hertogelijk badensche regering heeft eindelijk hare toestemming gegeven tot het leggen van bruggen over den Rijn, en dus van haar grondgebied op het fransche, de bruggen zullen bepaaldelijk te Hunningen en te Neubreisach over de rivier worden gelegd; men hoopte dat in het volgende jaar de uitvoering van dit plan zou plaats hebben.

— Te Neuenburg in Zwitserland, is den 17den Maart in 78 jarigen ouderdom overleden, de overste *F. A. de Luze*, . Hij was een der enkele overgeblevenen van de trouwe zwitsers van *Lodewijk XVI*.

— De Weener officiele Courant behelst eene keizerlijke bekendmaking waarbij die poolsche vlugtelingen, welke niet aan de bepalingen van een in Mei 1833 genomen besluit der oostenrijksche regering hadden voldaan, waarbij hun de keus werd gelaten om of naar hun vaderland terug te keeren, of om, op kosten van de oostenrijksche schatkist, over de grenzen te worden gebragt, en die zich nog trachtten schuil te houden op het grondgebied der keizerlijke Staten, bedreigd worden, zoo zij niet binnen 10 weken aan het eerstgenomen besluit voldoen, met terugvoering naar Polen; terwijl hunne verbergers naar de strengheid der wetten zullen worden gestraft.

— Uit Rome schrijft men van den 28sten Maart: Z. H. de Paus heeft bij al de plegtigheden gedurende de goede week en het Paaschfeest zelf de dienst verrigt. Alleen heeft het slechte weder den Heiligen Vader belet om van af de *loggia* door der St. Pieterskerk den zegen over het volk uit te spreken, hetgeen altijd een tooneel oplevert zoo grootsch als men er te Rome een aanschouwen kan. Men moest zich nu vergenoegen met deze plegtigheid in de kerk zelve te doen plaats hebben. Ditmaal ontbraken er ook veel pelgrims, welke anders jaarlijks uit zuidelijk Italie naar Rome ter bedevaart gaan; het kordon bij Napels verhinderde hun den doorgang. 'Des avonds kon de koepel der genoemde kerk ook niet verlicht worden, daar het onophoudelijk woei, hagelde en regende. Dit is onbepaald verschoven; het vuurwerk (*la Girandola*), hetwelk gewoonelijk op het paaschfeest plaats heeft, is gisteren avond bij een betrokken lucht, prachtvol geweest. — Grootvorst *Michael* van Rusland is gisteren avond naar Napels vertrokken. Hij is zeer te vreden van hier gegaan. De regering betoonde hem alle opmerkzaamheid. Hij heeft de eerste kunstenaars in hunne werkplaatsen bezocht en is in het bezit van vele moderne kunstwoortbrengselen gekomen. — De Tiber is buitengewoon gezwollen; de overstroomingen daaruit ontstaande, rigten aanzienlijke schade aan."

— Te Weenen waren den 1sten April genoteerd: Met. 104 7/16; 4 pCt. 100; 3 pCt. 74¾; Bankactien 1362; den 2den April: Bankactien 1361½.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 11 den April.

Uit 's Gravenhage schrijft men:

» Naar men verneemt zullen, bij de wederopvatting der werkzaamheden van de tweede kamer der Staten-Generaal, aan dezelve worden aangeboden vier ontwerpen van wetten, houdende wijzigingen en veranderingen in de vier eerste titels van het *derde* boek des wetboeks van Burgerlijke Regtsvordering. Dit boek bevat *seven* titels, zoodat de wijzigingen in de drie overige titels aan de kamer nog zullen behooren te worden onderworpen. Na de voordragt der wijzigingen in de drie laatste titels van gemeld derde boek, zal de herziening van het Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering afgeloopen zijn.

» Tot lid van het hoog militair geregtshof is, in plaats van den gepensioneerden luitenant-generaal *de Virieu*, benoemd de kolonel *C. Stavenisse de Brauw*, kommandant van de 5de afdeeling infanterie."

— Z. K. H. de hertog *van Cambridge*, is van Rotterdam naar Londen afgereisd.

— Uit 's Hertogenbosch schrijft men van gisteren:

» Men heeft te Tilburg twee elkander kort opgevolgde ongelukken te betreuren gehad, en wel de dood van twee kinderen, in eene der fabrijken binnen die stad arbeidende. De dood van een dier kinderen werd veroorzaakt door het onvoorzigtiglijk klimmen in eenen molen, die door paarden in werking wordt gebragt; terwijl het tweede kind met zijne kleederen is blijven hangen aan den gesp van den riem van den zoogenaamden schrobbelmolen, en daardoor het leven heeft verloren. Men heeft alsnu de gespen der riemen van al de te Tilburg aanwezige machines weggenomen; en het is zeer te wenschen, dat de fabrikanten ook in andere fabrijkplaatsen, de noonige voorzorgen nemen en een behoorlijk toezigt doen houden, om soortgelijke ongelukken, zoo veel mogelijk, voor te komen."

Te Rotterdam had men gisteren tijdingen uit Londen tot den 9den dezer ontvangen die geene bijzonderheden van staatkundigen aard behelsden. Een zeer aanzienlijk huis, dat op Noord-Amerika handel drijft, had de hulp der bank moeten inroepen, hetgeen een onaangenamen indruk op de beurs had gemaakt. De notering was Zaturdag (den 8sten) te Londen: 3 pCt. gec. 90⅝; ger. 89½ zonder dividend; de actien van de bank, 204, zonder dividend; Sp. 23¼; Port. 30½; Bras. 84; Ned. W. S. 2¼ pCt. 53.

Uit Brugge schrijft men dat op den 8sten dezer twee hollandsche officieren, als parlementairs, van Sluis waren aangekomen. Welk het doel hunner zending was, wordt niet gemeld. Naar een der Brusselsche bladen schrijft, hebben deze officieren aan de kwaadwilligheid der belgische jeugd blootgestaan, die hen met scheldwoorden achtervolgde.

— De pogingen te Parijs bij den heer *Thiers* gedaan, de mogelijkheid hebbende doen veronderstellen, dat hij weder in het ministerie zoude komen en met hem de kwestie van interventie op nieuw te berde zoude worden gebragt, zoo is dit op den koers der Antwerpsche beurs gisteren niet zonder invloed geweest, op de Spaansche fondsen, en heeft dit tot eenige aankoopen geleid, die de Ardoins op 22⅛ bragten. De notering was overigens gisteren (10 *April*) Belg. 100⅛; O. Met. 103; Sp. Ardoins 22⅛, ⅜, ¼; Diff. 8⅜; Napvanten 92½; R. Tavolière 58½; Sicil. 92½; Rom. L. 100⅝; Certif. te Antw. 92¼; Bras. 85½. — Wisselkoers op Amst. en Rott. ⅝ pCt. premie.

Te Brussel was deselfde strekking in den koers der Spaansche fondsen merkbaar. Zij deden daar 22 à 22⅛.

GRAANMARKT

TE AMSTERDAM.

Van Maandag 10 April.

TARWE. — Goed prijshoudend; nieuwe soorten iets grager: 126, 127 ℔ o. b. Pools. *f* 253, 258; - 130 ℔ n. i. Cleefs. *f* 240; - 122, 126 ℔ n. Vr. *f* 165, 178; - 128 n. Vr. Zeeu *f* 172; - 124 ℔ n. Gron. niet mooi *f* 160; - 128, 130 ℔ n. Geld. *f* 212, 220 zeilende; - 129 ℔ n. Pomm. *f* 245.

ROGGE. — Nieuw, hooger verhoogd; onder als voren prijshoudend: 122, 123, 124 ℔ n. Overijss. *f* 147, 148, 150, 152; - 120 ℔ Pr. Pomm. *f* 150; - 122 ℔ n. Dreents *f* 146.

GARST. — Wat grager: 126 ℔ n. Oldewinter *f* 120, 121, 122; - 105 ℔ dito *f* 118; - 104 dito *f* 116.

HAVER. — Met geelingshandel prijshoudend: 82 ℔ n. f. Zeeu *f* 85; - 84, 89, 92 ℔ dito *f* 88, 100, 112; - 77 ℔ n. dikke *f* 77.

BOEKWEIT. — Ruim prijshoudend: 112 pd. Overijss. Veen *f* 125; 118 pd. Amersf en Nijkerk. *f* 151 sakmaat.

ZAADMARKT.

KOOLZAAD. — 2 £ hooger; Gron 60, 61 £; Elbing 60 £; Eider 60 £; gel. Vr. 51½ £; Elve in veiling 52, 53 £.

LIJNZAAD. — Is niets gedaan.

RAAPOLIE. — Zeer willig, doch op het laatst, voornamelijk op het najaar, meer aangeboden: per 6/w. *f* 43; vliegend *f* 42; Mei *f* 41½, ¾; Sept. *f* 35 à 34½; Oct. *f* 35 à 34½; Novemb. *f* 35½ à 34½.

LIJNOLIE. — Per 6/w. *f* 34½; vlieg. *f* 33½.

HENNIPOLIE. — Per 6/w. *f* 40; vliegend *f* 39.

RAAPKOEKEN. — *f* 60 à 66.

LIJNKOEKEN. — *f* 7½ à 10½.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (10 *April*) waren genoteerd: Werkel. Schuld 2½ pCt. 52⅞, ⅞, ½; dito 5 pCt. 100⅜, 1/16; Kansb. *f* 22 1/16, ⅛; Amort.-Synd. 4½ pCt. 93⅞, 1/16; dito 3½ pCt. 76 1/16; Handelm. 102¼; Oost-Ind. 4 pCt. 90¼; dito 5 pCt. 97⅛; Ardoins 85 £; uitgestelde dito Coup. 46; Metall. 5 pCt. 99 1/16; Columb. 18¾.

*** De TYROOLSCHE ZANGERS hebben de eer het geëerde publiek te berigten, dat zij op Woensdag avond den 12. dezer, ten half 8 ure, in het Beneden-Lokaal van de Wed. L. OERS, op de Groote Markt, zich zullen laten hooren in het uitvoeren van *Vierstemmig Gezang* en *Harmonie Muzijk*. — *Zonder Entrée.* Zij bevelen zich in de geneigene protectie van alle Kunstliefhebbers.

CH. OLIFIERS JUNIOR,

heeft de eer de Dames te berigten, zijne Nieuwe FABRIEK in STROOHOEDEN, benevens zijn Winkel van Zijden Dames HOEDEN, gekleede MUTSEN, LINTEN, GARNITURES, BOUQUETTEN, CORBIESEN enz., geopend te hebben, Lange Brugstraat wijk B. no. 238; hij recommandeert zich bij deze in de gunst zijner geëerde Stadgenooten en verzekert eene prompte en civiele bediening.

Te *Eindhoven* is den 3den dezer een JAGTHOND weggeloopen, zijnde eene gladharige Teef, Bruin en wit gestippeld, met bruine kop en ooren en bruine vlekken, een lederen halsband om hebbende. Die dezen *Jagthond* te *Eindhoven*, in *het Hof van Holland*, terugbrengt of daarvan aanwijzing kan doen, zal aldaar eene belooning ontvangen.

Te HUUR tegen Mei 1837:

Eene aangename BUITEN-WONING, met twee TUINEN, grootendeels reeds beplant, voorzien van Vruchtdragende FRUITBOOMEN, een uur van de stad *Breda*, een kwart uur van het Huis *ten Bosch*; zeer geschikt voor Zomerverblijf. Adres C. BEKKERS, Ginnekenstraat, te *Breda*.

*** Door BROESE & COMP., Boekhandelaars te *Breda*, zijn aan het Ed. Achtbaar Bestuur hunner Woonplaats de negen eerste afgedrukte bladen vertoond van de Nederduitsche Vertaling van het werk, getiteld: *Grundzüge der Taktik der drei Waffen: Infanterie, Kavallerie und Artillerie, bearbeitet von* HEINRICH VON BRANDT, *Berlin* 1833.

Tevens is den 11. April 1837 op nieuw door bovengemelden aan genoemd Bestuur ter vertaling vertoond: *Terrainlehre*, Bearbeitet von Dr. F. A. DECKER, Zweite vermehrte Auflage. Berlin 1834. Met 9 Kupfertafeln.

BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.